

JACKi ZPRAVODAJ

8/2025

KULTURA ~ SPORT

www.jackijablunkov.cz

GABRIELA GALUSIK
REPORTÉRKA

více na str. 6

Okurková sezóna

Prázdniny jsou v plném proudu. Slunce, voda, hory, tábo-ry, moře, melouny v akci, kopečky zmrzliny. Dalo by se toho vypsát daleko více. Letnímu období se mezi novináři říká „okurková sezóna“. Nemají o čem psát. Celebrity jsou na dovolené, parlament má prázdniny, žádné extra novin-ky nebo super zprávy a drby.

Na naší faře v Návsi se žádná „okurková sezóna“ nekoná. Poslední červnový týden probíhal „Impuls week“, kdy se setkávaly desítky mladých lidí při sportu, hrách, povídání, svědectví, dobrém jídle. S hosty z Norska jsme prožili opravdu požehnaný čas. Příměstský tábor byl zase časem radosti a kamarádství pro více než 40 dětí nejen z Návsi. Příběh starozákonního Josefa, písničky, hry, soutěže, výlet, vyrábění, olympiáda. Děti budou dlouho vzpomínat. V dalších dnech potom tábor Awany pro školní děti, 10 dnů ve stanech v Jeseníkách, bez elektřiny a mobilů, ale se super partou. A pro ty o něco starší se chystá na srpen týdenní pobyt na česko-slovenském pomezí. Děje se toho hodně a jsme moc vděční za tento společný čas.

Ten termín „okurková sezóna“ je hodně zajímavý. Dlouho jsem si myslela, že je to pojmenováno podle okurek, které v létě rostou. Zavařování okurek je činnost určitě populár-ní a s přesahem do zimního období. Když při přípravě bramborového salátu otevřeš sklenici nakládaček, vůně okurkového nálevu přinese vzpomínku na léto. Slovní spojení „okurková sezóna“ přešlo do češtiny z němčiny už více než před 150 lety. Německý výraz „čas kyselých oku-

rek“ je záměnou výslovnosti židovského jidiš výrazu „córes-jókres-cajt“, který doslova znamená „čas žalu a pokání“. Židé si uprostřed léta připomínají nejsmutnější svátek – zničení jeruzalémského chrámu. Je to pro ně den postu, smutku, odříkání. Nezdraví se, nedávají si dárky. Žádná radost do toho dne nepatří.

Překvapilo mě tak rozdílné pojmenování jednoho časové-ho období. Co je pro jedny odpočinkovým obdobím rados-ti a pohody může být pro někoho jiného časem smutku a odříkání. Uvědomila jsem si důležitost respektu k dru-hým lidem. Je tak jednoduché druhé soudit a odsoudit, když nerozumím nebo nechci rozumět jejich pohledu na svět. A kolik zranění a nedorozumění vzniká z nepochopení jiné kultury nebo jen trochu odlišného náboženské-ho prožívání.

A ještě jedna myšlenka. Obojí patří do našeho života. Radost, odpočinek, společenství, ale i náročné dny, čas smutku, pokání, odříkání. Za pár dnů prázdniny skončí a školákům zase začne škola. Povinnosti, učení, písemky... To pěkné, co prožíváme teď, nám dává sílu i motivaci do těch všedních a obyčejných dnů.

Chtěla bych popřát všem, těm školou povinným i těm, kteří už ze školních lavic vyrostli, abychom prožili poho-dové a odpočinkové prázdniny a dovolené. A když přijdou chvíle náročné nebo smutné, abychom vždy věděli, že na to nemusíme být sami. Ať vás Pán Bůh opatruje.

Katechetka Hana Martýnková

vstupné na
každou aktivitu
50 Kč/dítě

HURÁ PRÁZDNINY!

KNIHOVNA V PARKU

9:00 - 11:00

park A. Szpyrce, Jablunkov

FILMOHRÁTKY V JACKi

9:00 - 11:00

Mariánské nám. 1, Jablunkov

6. 8.
MYDLÁRNA

13. 8.
SPORTEM KE ZDRAVÍ

20. 8.
KREATIVNÍ DÍLNIČKY

27. 8.
**KLAUNI
Z BALÓNKOVA**

7. 8.
HOKUS POKUS DIPLODOKUS

14. 8.
JÁ, PADOUCH 4

21. 8.
**BODLINKA: PICHLAVÉ
DOBRODRUŽSTVÍ**

28. 8.
**PAT A MAT: KUTILSKÉ
TRAMPOTY**

BROWARY KSIYNSTWA CIESZYŃSKIGO

Arcyksiążęcy Browar Cieszyński

Historia cieszyńskiego piwowarstwa sięga samych początków miasta Cieszyna, jakie się do X wieku. Już wtedy Cieszyńscy domowymi sposobami warzywali słabo sfermentowany zbożowy trunk. W średniowieczu mieszczaństwo warzyło piwo z jęczmienia, a w XV wieku wydzierżawili łód księcia cieszyńskiego Przemysławowi prawo warzynie piwa pszennego. Książę darował miastu browar na Starym Targu i klasztorny browar dominikański na ulicy Śrutarskiej. Jednym z ciekawych gatunków piw cieszyńskich, zapisanych w źródłach historycznych jest Mastne, które było znane nie tylko w księstwie Cieszyńskim, ale i w ówczesnej Polsce, Czechach i krajach niemieckich. Jego nazwa podkreślała bogactwo składników. Były roki, kiedy trudniło się warzeniem piwa blisko 30 proc. cieszyńskich mieszczan, czerpiąc z tego znaczne zyski. Konkurencją dla browarów mieszczańskich był książęcy browar zamkowy założony w 1654 roku, a potem łotrarty w 1846 roku przez Habsburgów nowoczesny browar przemysłowy, który przyczynił się do całkowitego zaniku rzemieślniczych piwowarów w Cieszynie.

Arcyksiążę Karol Ludwik Habsburg zlecił wybudowanie nowoczesnego browaru około roku 1840 roku i wtedy na stoku Góry Zamkowej rozpoczęto kucie skały i budowę browaru, który miał produkować piwa typu pilzneńskiego na skalny przemysłowy. Arcyksiążęcy Browar Zamkowy był jednym z ciekawych browarów typu fabrycznego w Europie Środkowej i został wyposażony w najmoderniejsze w tych czasach maszyny piwowarskie. Zastosowano tam już maszyny

parowe, a warzenie piwa łoparto na fermentacji dolnej w lodzonych kadziach, co było na ówczesne czasy nowatorskim rozwiązaniem. Piwo z Cieszyna już zyskało sławą i uznaniem na całym terytorium monarchii austro-węgierskiej. Kroniki poświadczają, że wyjątkowym uznaniem cieszyło się już w dobrych restauracjach galicyjskiego Krakowa i Lwowa.

Miejski Browar w Jabłonkowie

6 maja 1560 r. Jabłonków łotrzymał łód księcia cieszyńskiego Wacława III Adama ważny wtedy przywilej warzenia piwa we własnym browarze i prawo do jego sprzedawania we wsieckich karczmach łód Bystrzycy po Bukowiec i już ku temu prawo wyszynku sprowadzanego z Wyngier wina. Korzystając z tego przywileju Jabłonkowie założyli u siebie swój browar. Zbozi i wodą mieli na miejscu, ale chmiel początkowo musieli sprowadzać z Cieszyna. Chcąc zaradzić tym brakom w 1631 roku u stóp Witaliszowa założyli swój chmielnik na potrzeby jabłonkowskiego browaru. Warzono w tym browarze mocniejszy piwo białe i słabsze „Marcowe”. Jabłonkowski browar działał już do 1881 roku. Po tym okresie zaczęto sprowadzać piwo z dalszych, już moderniejszych browarów - głównie piwo karwińskie ale też cieszyńskie, radwanickie i pilzneńskie. W okresie międzywojennym - jak podaje ś.p. Antoni Szpyrc - działało w Jabłonkowie już 17 karmów i restauracji, kany można się było pokrzepić krygłym dobrego piwa: U Stańka, U Myntelki, U Bulawy, U Fusatego, U Frynkla, U Hladnego, Piekło, U Grzybka, Ferlog, U Mólniki, W Rotuzie, U Rozynberga, Na Biedzcie, U Fuka, U Kryglara, Ćitelnia i Palarnia w Białej. Słynnym jabłonkowskim gospodym "U Stańka" na jabłonkowskim rynku prowadził ś.p. Jano Stańko pochodzący z Istebnego, brat Jury Stańki, właściciela karmy na Rogowcu w Istebnym, kierzą swojego majątku pozwalającego na zakup tych prestiżowych lokali dorobili się w Ameryce.

Browar Karwiński hrabiów Larisch-Mönnich

Nowoczesny browar ze słodownią i wytwórnią lodu blokowego do chłodzenia piwa hrabiów Larischów-Mönnich w Karwinej rozpoczął swoją działalność w 1860 roku. W latach osiemdziesiątych XIX. wieku robiło w nim około stu ludzi. Największy poziom produkcji, 107 343 hektolitrow piwa, osiągnął w 1928 roku. Po upaństwowieniu w czasach komunistycznych zakład działał dalej, ale w latach 50. XX. wieku w obiektach browaru zaczęły pękać ściany i kadzie w wyniku szkód górniczych. Uszkodzenia były tak poważne, że działalność browaru została wstrzymana. Pracownicy browaru wspominali, że po jednym z większych trzęsisek w kierunku z karwińskich kopalni doszło do popęknięcia betonowych fundamentów pod kadziami fermentacyjnymi i tym samym ich nieodwracalnego uszkodzenia. Browar został ganc zawarty, a budynek zburzony.

Z górskim pozdrowieniem
Andrzej Suszka z Rupienki łód Fiedora

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA JABLUNKOVA

Jablunkovské centrum kultury a informací
nabízí prázdninové
DNY S PRŮVODCEM

začátek prohlídky v JACKi
Mariánské nám. 1, Jablunkov

nutná rezervace: akce@jackijablunkov.cz, 558 358 013

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

8. 7.	18. 7.
10:00	10:00

7. 8.	19. 8.
15:00	15:00

Gabriela Galusik

„Když nás něco baví a přináší nám to naplnění a radost, je třeba jít do toho naplno.“

Gabriela Galusik (roz. Jurzykowská) pracuje jako reportérka, ale má i spoustu jiných zájmů. Je příkladem toho, že v životě je hodně cest, kterými se můžeme vydat, ale důležité je dělat to, co nás baví nejvíc. Gabriela si svou práci plní nejen jeden ze svých snů, ale zároveň pomáhá potřebným. Díky jejím reportážím si uvědomujeme, že i v dnešním světě, dokonce hodně blízko nás žijí lidé život zcela odlišný, a ne vždy radostný.

Kde v současné době bydlíte?

Narodila jsem se v Jablunkově, teď bydlím krátce v Trinci, ale v mém životě jsem otevřená různým možnostem. Klidně bych mohla bydlet v Praze nebo v zahraničí, dokonce jsem chtěla alespoň na nějakou dobu žít v Norsku. Jela jsem tam hned po ukončení bakalářského studia úplně sama a hledala práci. Ale tamější příroda mě natolik uchvátila, že jsem si spíš udělala dovolenou. Trvalo to jen dva týdny, k návratu mě donutil bolavý zub. Později začala doba covidová a s plány byl konec. Tahle země mě lákala možná proto, že mám údajně skandinávské předky. Dám hodně na intuici, i když čím jsem starší, tím víc vše zvažuji, asi jako každý z nás.

Na jaké škole jste studovala?

Tři roky jsem studovala v Ostravě obor Ruský jazyk a literatura a český jazyk a literatura, pak navazující magisterský Ruština pro překladatele v Olomouci na Univerzitě Palackého. Taky jsem byla jeden semestr v Moskvě v rámci programu Erasmus. Při studiu jsem

si udělala ještě pedagogické minimum.

Studovala jste ruštinu, ale na školách má být zakázaná?

Ta možnost vybrat si ji tady pořád je, jen to bude na středních školách dost omezené. Na toto téma jsem už točila také reportáž. Spoustu ředitelů škol se tehdy ohradilo proti vyřazení ruštiny ze škol. Stejně jako já i oni považují ruštinu stále za globální jazyk. Rusko i státy bývalého Sovětského svazu jsou obrovské a všude se tam dá dobře domluvit rusky. Je třeba oddělovat jazyk od politiky, ale zároveň nepřehlížet tu hrůznou situaci, která se už tři roky kousek od nás děje...

Jak jste se ocitla jako redaktorka ČT v televizním studiu Ostrava?

Když jsem ukončila studia na Univerzitě Palackého v Olomouci, hned jsem se začala věnovat médiím. Vlastně ještě v průběhu studia jsem přičichla k rozhlasu, protože jsem byla rok na stáži v Elévském pro-

gramu v Praze. Je to program Českého rozhlasu, kde mladí „rozhlasáci“ mají možnost navštěvovat různé semináře, přednášky a učit se od těch nejzkušenějších. Takže v Praze to vlastně všechno začalo. Po ukončení Elévského programu v rozhlase jsem vyzkoušela ještě týdenní stáž v televizi v Praze v redakci vědy u moderátora Daniela Stacha. V Ústí nad Labem jsem si zase vyzkoušela v průběhu dvou dnů, jak se točí reportáž. Měla jsem štěstí, seznámila jsem se tam s ředitelům zpravodajství z Hradce Králové, který mi nabídl práci redaktorky u nich v regionu. Já jsem se tomu pousmála, protože jsem si uvědomovala, že tento kraj neznám, nemám tam kontakty a nevím, jak vymýšlet témata. Ale pak jsem si říkala, proč to nezkusit? Je to fajn příležitost, která už nemusí přijít. V Hradci Králové jsem pak strávila půl roku a ráda na to vzpomínám. Navštívila jsem Krkonoše, různá krásná místa, poznala jsem jiný kraj. Pak jsem svůj život chtěla směřovat blíž ke svému rodišti a oslovila jsem redakci v Ostravě. Dostala jsem šanci i tam a jsem za ni moc ráda.

Kauzy si musíte hledat sama?

V tomhle má každý docela volnou ruku, vybírá si témata sám, ať už je na volné noze anebo zaměstnaný. Jsou však redaktori, kteří se často specializují na konkrétní témata, třeba na přírodu, jako u nás Marek Slavík, nebo na průmyslová témata a ekonomiku, jako Pavla Daňková. Já mám ráda sociální témata. Těší mě, když zviditelním příběh někoho, kdo potřebuje pomoc. Když pak lidé na to reagují a nabízejí pomocnou ruku, zahřeje mě to na duši. Zajímají mě také přeshraniční témata, co se tady v pohraničí děje a jaký to má vliv na život zdejších lidí. Blízká je mi kultura, zvyky a tradice, naše poklady, které musíme pořád opečovávat, abychom je zachovali pro další generace.

Kdo pak schvaluje vybrané téma?

Funguje to tak, že redaktor si téma vymyslí, zapíše ho do seznamu nabídek a následně je schvaluje editor. Editor taky nabízí témata na stanici ČT24. V rámci porad se ráno i odpoledne domlouvá, co se bude vysílat. Po schválení natáčíme reportáže převážně do regionálního vysílání, pokud má o to zájem i Praha, připravujeme materiál i do večerních Událostí nebo na ČT24. Může se však stát, že když mám zrovna pohotovost a zavolají mi, musím vše rychle přeorganizovat a jdu točit to, co má prioritu. Na to musí být každý redaktor připraven.

Je to zaměstnání, ve kterém vlastně nevíte, co Vás tento den čeká?

Přesně tak. Nikdy nevíte, jak se konkrétní den vyvine, je v tom hodně adrenalinu a nejistoty, a to je vlastně to, co mě baví. Protože pracuji v ČT na volné noze, mám možnost na částečný úvazek i učit, a využít tak obor, který jsem vystudovala. I tato práce je pro mě velice intenzivní a je to zase jiná energie, kterou mi dávají žáci.

Je ve Vás více touhy po informacích nebo zájmu o člověka?

Ode všeho trochu. Od malička jsem ráda hrála divadlo, dokonce jsem doma pořádala Den matek, ve škole pak různé soutěže pro svoji třídu. Už od mala jsem se potřebovala projevit a něco organizovat pro lidi. Vždy mě bavilo lidi bavit a bavit se s nimi. Ta touha po informacích se k tomu tak nějak přidala, ale zájem o člověka byl asi na prvním místě.

Byla nějaká osobnost pro Vás inspirující a překvapila Vás při rozhovoru?

Určitě jich byla spousta. V rozhlase to byla Lucie Výborná, která je pro mě velkým vzorem. Kdo mě taky svou osobností zaujal, byla třeba operní zpěvačka Dagmar Pecková, nebo Lucie Vondráčková, kterou jsem už jako malá velmi obdivovala. Nejen v celé republice ale i v našem regionu máme hodně šikovných lidí, kteří mě vždy překvapují tím, že i když jsou známí, tak si udržují skromnost a jsou pořád sví. Nedávno jsme točili s doktorkou z Afriky, která pracuje ve Fakultní nemocnici v Ostravě. Působí jako obyčejná skromná holka, a přitom je to kardiochirurg a dělá zázraky. To je pro mě, ale myslím, že pro nás všechny, důležité. Můžeme se inspirovat, někam to dotáhnout, a přitom zůstat skromní.

Máte vlastní relaci MOMENTY PODCAST, je to Váš vlastní projekt?

Je to tak. Začínalo to jako podcast v době covidové. Měla jsem nastoupit na Elévskou stáž do rozhlasu, ale kvůli covidu se to o rok posunulo. Proto jsem si říkala, že začnu teď, v tenhle moment a založila jsem "Momenty". Je to projekt, do kterého si zvu osobnosti, které mě něčím zaujmou. Díky tomu jsem se mohla setkat nejen s osobnostmi regionu, ale i s většími jmény. Pak jsem ke zvukové stopě s kamarádkou přidala i video a vznikly současné „Momenty“, které teď často točím, střihám, zpracovávám a financuji sama. Někdy si k tomu pronajímám i studio, a je to vlastně můj projekt, do kterého dávám čas i peníze, ale je to zároveň takové moje portfolio, které mi umožňuje se dál rozvíjet.

Kam nejdál jste musela jet kvůli rozhovoru?

Bylo to na Ukrajinu, ale ne, že jsem musela, ale já jsem chtěla. Jeli jsme do vesniček v Zakarpatí s panem Pavlem Turoňem z Hrádku, který má „Misi pro život“. Chtěli jsme nejen zviditelnit to, co pan Turoň dělá, ale také pomoci. Člověk si pak uvědomí, že se jen kousek

od nás, čtyři, pět hodin cesty autem, odehrávají úplně jiné události a život je tam úplně odlišný. Jsou tam velké sociální rozdíly, chybí tam ta střední vrstva... Natočený materiál ze Zakarpatí tehdy oslovil spoustu lidí, kteří nabídli pomoc a pro celý natáčecí tým to byla obrovská radost. Bylo to pro mě první oficiální mezinárodní téma, kterého si moc vážím.

Toužila jste po tomto zaměstnání už v mládí?

Vůbec ne. Od malička jsem toužila po herectví. Myslela jsem si tehdy dokonce, že všichni lidé chtějí být herci. Teprve později jsem zjistila, že dělat herectví a udržet se v něm není vůbec jednoduché. Nakonec jsem se na herectví nehlásila a šla jsem studovat chemii a později jazyky. A i když teď ve

finále pracuji v jiném oboru, mám často pocit, že se má práce s herectvím stále prolíná a pořád se k němu vracím. Naposled ve snímku režiséra Petra Turoně „Jadwiga, čarodějnice z Beskyd“ v roli moderátorky v rádiu. Stříhla jsem si už ale také komparz v roli dvorní dámy v americkém seriálu „Nadace“ a zúčastnila jsem se natáčení filmové povídky s názvem Zázrak pod vedením režiséra Jiřího Vejdělka.

Dočetla jsem se, že milujete seberozvoj.

Ano, ale není to o tom se zviditelnit. Když mě něco baví, chci to dotáhnout do konce. Mám ráda eventy, přednášky, a je fajn, když jsou spojeny s nějakým tvořením. Myslím si, že v dnešní době se člověk díky tvoření může naučit vypínat. V ten moment se zapojují jiné mozkové buňky a pomůže vám to třeba něco vyřešit, co by vás jinak nenapadlo. Podobně, jako když sedíte v kostele sami se sebou v tichu a přicházejí k vám ty nejlepší myšlenky.

Vy sama si vyrábíte něco pro radost?

Ano. Například sójové svíčky, dekorace, taky ráda maluji, pečů, vařím, dělám bezinkové sirupy... Je tam pořád ten vztah k chemii, kterou jsem dříve studovala.

Máte široký rozsah svých zájmů, co z toho Vás baví nejvíc?

V čem bych určitě chtěla pokračovat, jsou cestovatelské přednášky. V Praze i Brně jsem měla přednášku o Gruzii a vždy jsem ji doplnila o gastronomii. Fascinuje mě poznávání kultur, chutí i myšlení konkrétního národa. Jak se říká, že láska prochází žaludkem, vše je s tím jídlem spojené a je to součást kultury. Jezdím i do zemí bývalého Sovětského svazu. V srpnu jedeme s manželem do Arménie, absolvovali jsme společně také nejstarší křesťanskou pouť Via Francigena (300 km) ze Sieny do Říma a před třemi lety jsme absolvovali i tradiční pouť z Ovieda do Santiaga de Compostela. Obě poutě trvaly kolem dvanácti dnů. Život je podle mě cesta a pouť, a proto mě to hodně naplňuje. Na cestě potkáte spoustu zajímavých lidí a máte plno zážitků. Pamatuji si třeba na pána, který zrovna došel do Santiaga a chtěl, ať ho vyfotíme před katedrálou sv. Jakuba. Z dalšího povídání jsme zjistili, že měl v batůžku zpopelněnou svou ženu, se kterou chtěli společně absolvovat tuto pouť. Nesl její popel přes 1000 km na zádech, chtěl, ať jdou tuto cestu spolu...

Byl to silný příběh, stejně jako když jsme potkali slepou ženu, která šla taky tuto pouť. Lidé, které na pouti potkáte, jsou pro vás často velmi obdivuhodní a dávají vám velkou inspiraci. V návaznosti na to mě napadá citát od Dostojevského: „Snažím se milovat život víc než jeho smysl.“ Není třeba přemýšlet, jestli to, co dělám, má smysl. Když nás něco baví a přináší nám to naplnění a radost, myslím si, že je třeba jít do toho naplno.

Co plánujete do budoucna, máte nějakou vnitřní touhu, kterou byste si chtěla ještě splnit?

Těch tužeb je více. Je to spojeno i s věkem, že bych si někdy přála mít rodinu, děti. Obdivuji maminky, které mají třeba pět a více dětí. Já to vidím tak, že potřebuji k životu nejen kariéru, ale taky být v tom rodinném i duchovním prostředí, zkrátka tam, kde je mi dobře. Co bych si chtěla do budoucna splnit, jsou moje sny herecké, které se mi už částečně plní. Ve spolupráci s DDM v Jablunkově organizuji divadlo. Je to sice má iniciativa, ale zároveň je k tomu potřeba spoustu šikovných lidí. Víím, že tahle cesta bude trnitá, ale věřím, že půjde tím správným směrem. K mému překvapení se v našem regionu našlo hodně lidí, kteří mají nejen chuť dělat divadlo, ale už mají i zkušenosti z celorepublikově známých divadel. Víím, že to jsou srdcaři a uvidíme, jakým směrem to půjde. Divadlo a moderátorská praxe je ten nejbližší sen, a jinak mám sny cestovatelské, poutě... Možná ještě sen se v budoucnu častěji potápět. Ve dvaceti pěti letech jsem se poprvé potápěla v Egyptě a zau-

jalo mě to natolik, že bych v tom chtěla pokračovat. Jsem zvědavý člověk a jdu si krůček po krůčku za svými sny. Zda si za nimi dojdou, mi vždy ukáže čas.

„Jestli najdeš v životě cestu bez překážek, určitě nikam nevede.“ Tohle je Vaše motto. Co Vás k němu vedlo?

Asi ty mé životní cesty. Cesta k médiím byla plná překážek, ale vždycky někam vedla. Jezdila jsem často na castingy do Prahy a hledala tu cestu k herectví a médiím. Nakonec rozhlas a televize byla ta cesta. Tohle motto v mém případě určitě platí, protože jak se říká: Trpělivost růže přináší. Myslím si, že s dávkou trpělivosti, a právě díky překonávání překážek se nám často otevírají v životě dveře tam, kam zrovna v dané životní etapě jít potřebujeme.

Děkujeme za rozhovor a přejeme ještě hodně krásných cest.

Irena Jurgová

Foto: archív Gabriela Galusik

GUATEMALA A BELIZE

Srdečně Vás zveme na prezentaci
Jana Linharta

s vyprávěním a hudbou. Navštívíme města Antigua a Flores, jezero Atitlán, sopku Tolimán, pyramidy Tikal a Yaxha a odpočineme si na belizském ostrově Caye Caulker.

20. 8. 2025
18:00 hod.
Jablunkov
kostel Božího Těla

Jablunkovské centrum kultury a informací

 **Spojení vírou
stavíme mosty**

doo.cz

Pout' tří národů

 **Trojmezí u Hrčavy,
setkání věřících z Česka,
Polska a Slovenska**

 Sobota 23. srpna | 10.00
Procesí na mši svatou vychází
v 9 hodin od kostela na Hrčavě

DIECÉZE
OSTRAVSKO • OPAVSKÁ

LETNÍ KINO

SRPEN

1. 8. 20:30	Jak se nám to mohlo stát? HORNÍ LOMNÁ
8. 8. 19:00	Vyšehrad Dvje NÁVSÍ
9. 8. 21:00	Bacha na družičku! JABLUNKOV, park A. Szpyrce
16. 8. 21:00	Džob JABLUNKOV, park A. Szpyrce
17. 8. 20:00	Ježek Sonic 3 NÝDEK
22. 8. 19:00	Jak se nám to mohlo stát? NÁVSÍ
23. 8. 20:30	Ježek Sonic 3 JABLUNKOV, park A. Szpyrce
29. 8. 20:00	Jak se nám to mohlo stát? NÝDEK

SWAP V PARKU

výměnný bazárek

13. 8. 2025
od 9:00 - 15:00

Máte doma dávno přečtené
knihy, obehnané hračky nebo
oblečení, které už nevynosíte?

Vyměňte je v parku!

Přineste jen nepoškozené,
čisté věci.

Zbylé věci poputují na
dobročinné účely.

V případě nepříznivého počasí
se akce nekoná.

park A. Štěrky

Jablunko

Babočka bodláková

Babočka bodláková je, ale také není, naším motýlem. Napadlo vás, že je to taková vlaštovka mezi motýly? Je totiž stěhovavá, a dokonce v tom není sama, podobných motýlích druhů je celá řada. Babočku bodlákovou lze poznat na první pohled. Tento rezavý skvrnitý motýl má jako jediná naše babočka řadu modrých ok na okraji spodní strany zadních křídel. Jde o poměrně velkého motýla s charakteristickým rychlým třepotavým letem a s rozpětím křídel 5-8 cm.

Motýl se k nám dostává fascinující mezikontinentální poutí. Ta začíná už na začátku roku v severní Africe, přesnější čas startu jeho přesunu záleží na vzdušných prouděch. V první etapě babočky přiletí do jižní Evropy, kde se poprvé rozmnožují. Tato první generace pak v květnu až červenci táhne dál do střední Evropy, tedy i k nám. Zde se opět množí a výsledkem je druhá, případně i třetí generace, které v létě migrují nejen na západ či východ Evropy, nýbrž také dál na sever až na Island a do severní Skandinávie, může dokonce překonat i severní polární kruh. Na podzim se poslední generace babočky vrací zpět na zimoviště do severní Afriky, v Evropě totiž není schopna přečkat zimu. Nejedná se však o typické klidové přezimování – motýli v zimovištích stále létají a přijímají potravu (nektar, šťáva ze spadaneho ovoce apod.). Vědci odhadli délku celé obousměrné migrační trasy na cca 15 000 km. Stručně řečeno – babočky bodlákové letí, na vhodném místě se rozmnoží a pokračují dále. Každá generace urazí část cesty. Cesta tam a zpátky trvá tak dlouho, že ji mnohdy dokončí až šestá generace. Ne všem motýlům se podaří – někteří jsou na konci své etapy značně vyčerpaní či dokonce uhynou. U nás můžete babočku bodlákovou s jistotou uvidět na vlhkých loukách s bodláky a pcháči, na

nichž se housenka ráda vyvíjí (i když na ně není striktně potravně vázaná).

Jak vlastně babočka migrace zvládá? Jednak je babočka sama vynikající letec a jednak bylo zjištěno, že babočkám pomáhá silné vzdušné proudění, které je nasaje a unáší. Pohybují se minimálně ve výšce 300-500 m, dokáží ovšem vystoupat až do výše kolem 2000 m, což jim pomáhá překonat i tak vysoké pohoří, jako Alpy. Společným úsilím se pohybují vpřed rychlostí 80-115 km, snadno tak přeletí dlouhé vzdálenosti za velice krátkou dobu. Díky vzdušným proudům se babočka dostala i do jižní Ameriky, důkazem je rozbor DNA baboček a analýza pylových zrn ulpělých na křídlech motýlů. Prokázalo se, že motýli pocházejí zhruba z jednoho místa a že pyl pochází z rostlin, rostoucích jen v západní Africe. Vzdálenost kolem 6 500 km přes Atlantik urazily za necelý měsíc. Tím se babočka bodláková stala dalším rekordmanem – jedná se o jeden z nejdelších letů bez přestávky, jaký byl kdy u hmyzu zaznamenán.

Vědci rovněž předpokládají, že babočka je schopna upravit směr svého letu podle slunce.

Početnost motýlů v jednotlivých oblastech rozmnožování kolísá a záleží na počasí v předchozích oblastech. Proto se babočka může v některých letech vyskytovat jednotlivě, nebo naopak velmi hojně, kdy dochází takřka k jejím „invazím“ a lze pozorovat i u nás tahy baboček (letí v nižší výšce) v počtech tisíců jedinců.

**RNDr. Magdaléna
Roháčová, Ph.D.**

Foto: Jan Kufa Kičeřok

Letní edice

KARVINSKÉ MOŘE

u Darkova

ŠIKMÝ KOSTEL

v Karviné

VRBICKÉ JEZERO

u Bohumína

PĚCHOTNÍ SRUB

MO S-5 NA TRATI

RYBNÍK MILOŠOVÁ

Čadca - Milošová

MEGOŇKY

kamenné koule na Kysucích

PŘEHRADA TĚRLICKO

SOCHAŘSKÝ PARK

Těrlicko

PŘEHRADA BYSTRČKA

Valašsko

EVANGELICKÝ KOSTEL

Velká Lhota

Objev 5 kouzelných vodních ploch a zastav se na 5 úžasných místech!

Navštiv všech 10 míst, vyfoť se a pošli na
akce@jackijablunkov.cz nejpozději do 31. 8. 2025.

Každý účastník obdrží medaili a 3 vylosování
získají hodnotné ceny.

Toulky krajem

BESKYDSKÝ

PRŮZKUMNÍK

Využijte na svých toulkách kartu
Těšínského Slezska a získejte tak
slevu na vstupném. QR kód je k
dispozici v JACKi.

1. 7. 2025 - 31. 8. 2025

KALENDÁRIUM AKCÍ

Jablunkov a okolí

SRPEN 2025

1. - 3. 8. 2025

GOROLSKI ŚWIĘTO

Mezinárodní folklorní setkání
Jablunkov, Městský les
Pořádá: MK PZKO Jablunków

9. 8. 2025, 9:00 - 11:30, 13:00 - 15:30 hod.

UHÁČKUJ SI HRAČKU

Workshop
Jablunkov, Muzeum trojmezí
Pořádá: Muzeum trojmezí

5., 7., 12. a 19. 8. 2025, 9:30 a 11:00 hod.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY S VÝKLADEM

a workshop zaměřený na klimatickou změnu
Dolní Lomná, URSUS
Pořádá: URSUS a IS CHKO Beskydy Dolní Lomná

16. 8. 2025, 21:00 hod.

LETNÍ KINO

DŽOB
Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: Kino Mír Jablunkov

6., 13., 20. a 27. 8. 2025, 9:00 - 11:00 hod.

KNIHOVNA V PARKU

Workshopy a zábava pro děti
Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: Knihovna Jablunkov

16. - 17. 8. 2025, 9:00 - 17:00 hod.

MEGA ZÁBAVA S LEGEM

Do muzea dorazí BrickBros!
Jablunkov, Muzeum trojmezí
Pořádá: Muzeum trojmezí

7., 14., 21. a 28. 8. 2025, 9:00 - 11:00 hod.

FILMOHRÁTKY V JACKI

Promítání v kině
Jablunkov, JACKi
Pořádá: Kino Mír Jablunkov

16. 8. 2025

ŠANCEFEST

Kulturní a historický festival na Velké Šanci
Mosty u Jablunkova, Opevnění Velká Šance
Pořádá: GOTIC

7. a 19. 8. 2025, 15:00 hod.

PRÁZDNINOVÉ DNY S PRŮVODCEM

Komentovaná prohlídka Jablunkova
Jablunkov, JACKi
Pořádá: JACKi

18. - 24. 8. 2025

BORŮVKOVÝ TÝDEN NA CHATĚ SKALKA

Ochutnávka borůvkových specialit
Mosty u Jablunkova, chata Skalka
Pořádá: chata Skalka

7. a 21. 8. 2025, 10:00 - 15:30 hod.

GOROLSKÉ DNY S ŘEMESLEM

Ukázka řemesel, možnost vyzkoušet si je
Mosty u Jablunkova, Dřevěnka na Fojtství
Pořádá: GOTIC

20. 8. 2025, 18:00 hod.

GUATEMALA A BELIZE

Přednáška p. Jana Linharta
Jablunkov, kostel Božího Těla
Pořádá: JACKi

9. 8. 2025, 21:00 hod.

LETNÍ KINO

BACHA NA DRUŽIČKU!
Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: Kino Mír Jablunkov

23. 8. 2025, 20:30 hod.

LETNÍ KINO

JEŽEK SONIC 3
Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: Kino Mír Jablunkov

JACKi ZPRAVODAJ - periodický tisk územního samosprávného celku města Jablunkov. Adresa vydavatele: Jablunkovské centrum kultury a informací, p. o., Mariánské náměstí 1, 739 91 Jablunkov, IČ 47999764. Vychází měsíčně pod ev. č.: MK ČR E 23799 v nákladu 2100 ks. Místo vydání: JACKi Jablunkov. Odpovědná osoba: Mgr. Gabriela Niedoba, ředitelka JACKi. Příjem inzerce e-mail: jacki@jackijablunkov.cz, tel: 558 358 013; redakce si vyhrazuje právo na krácení a úpravu textů. Tisk KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Čajkovského 1511, 738 02 Frýdek-Místek.